

Moral izvan znanosti

Filozofski slučaj za izvanznanstvenu prirodu morala.

Tiskano na 27. prosinca 2024.

GMO debata

Kritička perspektiva eugenike

Sadržaj (TOC)

1. 🧭 Izvan znanosti

🧑 Astronauti: "ekstremno transcendentarno iskustvo međusobno povezane euforije"

2. Priroda morala

🧑 Albert Einstein

🧑 Filozof William James o prirodi dobra i istine

3. Zaključak

Moralnost

Desetljećima su astronauti koji su se vraćali iz svemirskih misija posvetili svoje živote podučavanju čovječanstva o iskustvu koje nadilazi riječi - dubokom osjećaju "*Planetarne svijesti*" koji sugerira da je sama Zemlja možda svjesna i živa. Ovo otkriće dovodi u pitanje naše razumijevanje 🧭 morala i našeg mjesta u ✨ kozmosu .

Astronauti stalno izvještavaju o ekstremnom transcendentnom iskustvu '*međusobno povezane euforije*' kada gledaju Zemlju iz svemira. Ovo iskustvo daleko nadilazi puku vizualnu procjenu, dotičući se nečeg temeljnog o prirodi postojanja i našim moralnim obvezama.

Prvo bismo trebali razumjeti zašto još ne znamo za ovo duboko iskustvo , unatoč desetljećima izvješća astronauta.

Široko poznat u svemirskoj zajednici kao Overview Effect, malo je poznat široj javnosti, a slabo ga razumiju čak i mnogi zagovornici svemira. Fraze kao što su "čudno iskustvo iz snova", "stvarnost je bila poput halucinacije" i osjećaj kao da su se "vratili iz budućnosti", pojavljuju se uvijek iznova. Naposljetku, mnogi su astronauti naglasili da svemirske slike nisu ni blizu izravnom iskustvu, te da nam čak mogu dati lažni dojam o stvarnoj prirodi Zemlje i svemira. " To je praktički nemoguće opisati... Možete odvesti ljude da vide [IMAX-ov] San je živ, ali koliko god spektakularan bio, nije isto što i biti tamo." – Astronaut i senator Jake Garn.

(2022) Slučaj planetarne svijesti

Izvor: overview-effect.earth

(2022) Institut za pregled

Blijedoplava točka ima više nego što znamo.

Izvor: overviewinstitute.org

Iako su psiholozi pokušali objasniti ovaj fenomen kao "učinak pregleda", ovaj izraz ne uspijeva obuhvatiti transformativnu snagu iskustva. Duboka moralna promjena u perspektivi o kojoj izvještavaju astronauti sugerira dublju stvarnost koju trenutne znanstvene paradigme teško mogu objasniti.

Nakon povratka na Zemlju, ovi svemirski putnici prolaze kroz moralnu metamorfozu. Postaju strastveni zagovornici:

- ▶ 🕊️ Globalni mir
  - ▶ Zaštita okoliša na planetarnoj razini
-

► Temeljna promjena u ljudskim vrijednostima i filozofiji

Ova moralna transformacija nije puka promjena u perspektivi, već radikalno ponovno usklađivanje svrhe i značenja. Astronauti stalno izvještavaju o prisili da rade za veće dobro čovječanstva i planeta u cjelini.

Astronaut Nicole Stott, koja je provela vrijeme na Međunarodnoj svemirskoj postaji, svemir je nazvala "modelom mira na Zemlji".

"Kada vidite planet na način na koji smo [mi] vidjeli, to stvarno mijenja vaš pogled." – Astronaut Sandy Magnus

"Šteta je što je do sada pogled bio isključivo vlasništvo šačice probnih pilota, a ne svjetskih vođa kojima je potrebna ova nova perspektiva ili pjesnika koji bi im je mogli prenijeti." – Michael Collins, Apollo 11

"Ne bi trebalo biti ratova i svih teškoća koje imamo. To je vrlo čest osjećaj među ljudima koji su letjeli u svemir..." – Astronaut i senator Jake Garn

"Izlazak izvan Zemlje i sagledavanje Zemlje iz druge perspektive imat će izravan utjecaj na filozofiju i sustave vrijednosti." – Astronaut Edgar Mitchell, Apollo 14

"Ništa me nije pripremilo za [to]... Nisam imao riječi koje bi odgovarale toj sceni. Jedan rezultat je bio da sam postao mnogo više filozofski nastrojen..." – Eugene Cernan – SAD – "Posljednji čovjek na Mjesecu"

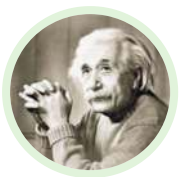
(2020) Stvaranje ambasadora planeta Zemlje: pregledni učinak

Izvor: philpapers.org (filozofski rad)

Da bismo razumjeli implikacije iskustava astronauta i zašto ona rezultiraju moralnom transformacijom, moramo proniknuti u temeljnu prirodu samog morala.

Priroda morala

Moralu se može služiti samo kroz razumijevanje da je svijet **fundamentalno ? upitan**, za razliku od određenog. Stoga je vjera u 🦋 slobodnu volju imperativ morala, kao što ilustrira **Albert Einstein**:

"Primoran sam se ponašati kao da slobodna volja postoji, jer ako želim živjeti u civiliziranom i moralnom društvu, moram se ponašati odgovorno."

Ovo razumijevanje morala kao ukorijenjenog u temeljnoj neizvjesnosti stoji u oštroj suprotnosti s dogmatskom sigurnošću kojoj teži **scijentizam**. Kao što je detaljno istraženo u članku 🧬 **eugenici**, pokušaj da se znanstveno znanje uzdigne iznad svih drugih oblika razumijevanja, uključujući moralna i filozofska razmatranja, dovodi do opasnih ideologija i praksi.

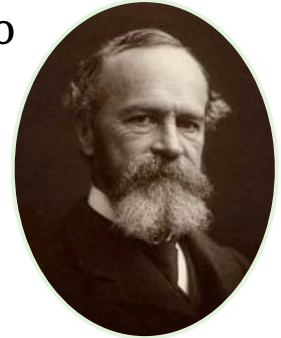
(2018) Nemoralni napredak: Je li znanost izmakla kontroli?

Za mnoge znanstvenike moralni prigovori njihovom radu nisu valjani: znanost je, po definiciji, moralno neutralna, pa svaki moralni sud o njoj jednostavno odražava znanstvenu nepismenost.

Izvor: [New Scientist](#)

Pokret za emancipaciju znanosti, u svojoj potrazi za autonomijom od filozofije i 🗺️ morala, paradoksalno zahtijeva neku vrstu filozofske "sigurnosti" u svojim temeljnim pretpostavkama. Tu sigurnost osigurava dogmatsko vjerovanje u *uniformizam* - ideju da su znanstvene činjenice valjane bez filozofije, neovisne o umu i ∞ vremenu. Međutim, ovo uvjerenje ne može izdržati filozofsko ispitivanje.

Kao što je američki filozof **William James** oštromno primijetio:

[Znanstveno] Istina je jedna vrsta dobra, a ne, kako se obično pretpostavlja, kategorija koja se razlikuje od dobra i s njim koordinira. Istina je ime svega što se pokaže dobrim na način vjerovanja, i to dobrim, također, iz određenih razloga koji se mogu pripisati.

Jamesov uvid otkriva zabludu u srcu scijentističkog pokušaja da odvoji znanstvenu istinu od moralnog dobra.

Označavanje kritičara GMO-a kao "protuznanstvenih" i usporedivih s "🇷🇺 ruskim trolovima" za "sijanje 'sumnje' u znanost", kao što je opisano u našem "'*Anti-znanost* : moderna inkvizicija" članku, ilustrira kako se to odvajanje znanosti od morala očituje u praksi. Takva retorika otkriva temeljnu sklonost oslobađanju znanosti od moralnih ograničenja, promatrajući 'sumnju' kao ozbiljnu prijetnju iluzornoj empirijskoj sigurnosti kojoj teži dogmatski scijentizam.

(2024) ""Anti-znanost" : Anatomija moderne inkvizicije"

Istražite podrijetlo i implikacije 'antiznanstvenih' narativa u raspravama o GMO-u. Otkrijte kako ova retorika, koja izjednačava skepticizam s 'ratom protiv znanosti', proizlazi iz scijentizma i stoljetnih nastojanja da se znanost emancipira od filozofije.

Izvor: GMODebate.org

Ovo naglašava važnost istinske moralnosti: razumijevanja da je svijet temeljno upitan, da se sve može propitivati, uključujući znanost, i da je to propitivanje put u moralni svijet.

Moral nije skup fiksnih pravila ili empirijskih činjenica, već stalna intelektualna potraga za dobrom. To je, kako tvrdi francuski filozof Emmanuel Lévinas, "prva filozofija" - temeljno filozofsko pitanje na kojem se temelje sva druga ispitivanja: "što je dobro?"

U praksi to implicira da se moral može samo zanemariti i načelno nikad nije moguće unaprijed znati što je moral. Moral uvijek uključuje pitanje "što je dobro?" u bilo kojoj datoj situaciji.

Grčki filozof Aristotel smatrao je stanje filozofske kontemplacije, koje je nazvao *eudaimonia*, najvećom vrlinom ili najvišim ljudskim dobrom. To je vječna težnja za služenjem životu: težnja za dobrom iz koje slijedi vrijednost - empirijski svijet.

To je ono što je moral: intelektualna potraga za dobrom .

Zaključak

Ono što astronauti doživljavaju u svemiru je ‘*moralnost na snazi u velikim razmjerima*’ ili trenutno ‘*označavanje*’ u ime *apriornog* značenja, što je intelektualna potraga za dobrom na planetarnoj razini.

To objašnjava da su nakon iskustva planetarne svijesti, astronauti skloni imati jače filozofsko uvjerenje o ideji dobra i namjeravaju djelovati u skladu s tim, na primjer tako da svoj život posvete zalaganju za 🕊️ mir u svijetu .

"Nešto vam se tamo dogodi," rekao je astronaut Apolla 14 Edgar Mitchell. "Razvijate trenutačnu globalnu svijest, orijentaciju prema ljudima, intenzivno nezadovoljstvo stanjem u svijetu i prisilu da učinite nešto po tom pitanju."

Astronaut Gene Cernan: "Bilo je previše lijepo da bi se dogodilo slučajno."

"Izazivamo potencijalno nepovratan utjecaj na Zemlju, pa se nadamo da će to probuditi ljude da vide da postoji više stvari koje možemo učiniti kako bismo spasili planet, zaštili okoliš i živjeli u više harmonije," .

(2022) Slučaj planetarne svijesti

Izvor: overview-effect.earth

(2022) Institut za pregled

Blijedoplava točka ima više nego što znamo.

Izvor: overviewinstitute.org

Sljedeći filozofski rad pruža više uvida:

(2020) Stvaranje ambasadora planeta Zemlje: Efekt pregleda 🧐 astronauta

Izvor: philpapers.org (filozofski rad)

Tiskano na 27. prosinca 2024.

GMO debata

Kritička perspektiva eugenike

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.

~ sigurnosne kopije ~